

Gönderim Tarihi: 8 Kasım 2020
Kabul Tarihi: 10 Kasım 2020
Yayımlanma Tarihi: 18 Kasım 2020

Teaching Islam within a Diverse Society (Taaruf)

Mualla Selçuk

İngilizce, Pegem Akademi Yayıncılık, Ekim 2020, 196 Sayfa.

Yıldız KIZILABDULLAH*

Abstract

This book provides a unique style of teaching Islam from the Turkish experience. It contains thirteen chapters about different topics such as diversity, self and other, and jihad. The main concept of the book is “encounter” (ta‘āruf in Arabic). It leads readers to communicate with their cultural background and theological foundations and build an appropriate relationship with themselves and others with respect. This is an important book for scholars who search for how to teach religion in a modern, secular, and democratic society through the eyes of a Muslim theologian and educator.

Keywords: Islam, Teaching Islam, Diversity, Encounter, Taaruf.

Din, öğretim konusu haline getirildiğinde üzerinde ciddi anlamda düşünülmesi gereken bir alandır. Her ülkenin/ milletin, sahip olduğu dinin öğretimi hakkında çeşitli model, yaklaşım ve uygulama örnekleri sunması, bu çerçevede yapılan çalışmalar içerisinde yer alır. Bu bağlamda, Prof. Dr. Mualla Selçuk tarafından kaleme alınan bu kitap, İslam Öğretimi konusunda geniş bir perspektif sunmaktadır. On üç ayrı bölümden oluşan kitap, adından da

* Doç. Dr., Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Din Eğitimi Anabilim Dalı.
e posta: ykizilabdullah@ankara.edu.tr ORCID: 0000-0002-8625-7987

Atıf/ Cite as: Kızılabdullah, Y. (2020). Kitap Tanıtımı- Teaching Islam within a Diverse Society (Taaruf). Dini Araştırmalar. 23(58): 193-195 Din Eğitimi: Beyza Bilgin Özel Sayısı.

anlaşılacağı üzere, “taaruf” (tanışma, bilişme) kavramı üzerine yoğunlaşmaktadır. Taaruf’un sahip olduğu anlam içeriğinin eğitimde nasıl işlevsel hale getirilebileceği, İslam din eğitiminin bu çerçevede nasıl bir kazanıma sahip olacağı pek çok bölümde ele alınmaktadır. Bu yönüyle taarufun, kendini tanıma boyutu ve öteki ile karşılaşmada sunduğu imkanlar gözler önüne serilererek, “karşılaşma” kültürüne vurgu yapılmaktadır. İki boyutlu olarak ele alınan karşılaşma olgusu, bireyin hem kendisi ve kendi dini referansları ile hem de “öteki” olarak ifade edilen kendi dışındaki bireyler ile karşılaşmayı içermektedir. Bu yönüyle kitap okuyucuyu, kendisi ve öteki ile derin ve anlamlı bir diyaloga davet etmekte ve iyi bir iletişimin ipuçlarını sunmaktadır. Yazar bunu şu şekilde ifade etmektedir: *“Bir toplumda diğer insanlarla birlikte duyarlı bir varlık olmak, bir “değer merkezine” sahip olmaktır. Bu kitaptaki bölümler, farklı bir toplumda yaşamının ne anlama geldiğine ve insan onurunu merkeze koyarak bu çoğulluğa değerlerimiz aracılığıyla nasıl tepki verileceğine dair bir iddiada bulunmaktadır.”* (bkz. How to use the book with your students and what you will find in it)

Kitapta ele alınan temel kavramlardan biri de özü itibariyle karşılaşma ile bağlantılı bir kavram olan “saygı”dır. Kitap, saygıyı, “ben ve öteki” perspektifinde gerçekleşen karşılaşmanın, tam merkezine koymaktadır. Okul ve din eğitiminin “barış içerisinde, bir arada yaşamadaki” vazgeçilmez rolüne vurgu yaparak, din eğitiminin demokratik bir kültür oluşturmadaki katkısını da gözler önüne sermektedir. İslam dinin evrensel mesajlarının, din eğitiminin merkezinde yer alması gerektiğini belirtmekte, bu yönüyle, din eğitiminde dinler arası bir perspektifin oluşturulmasında, teolojik ve pedagojik temellerin önemini hatırlatmaktadır. Bununla birlikte, çoğulcu toplumlarda, herkesi kuşatacak bir din eğitiminin, imkanını ve zorluklarını irdeleyerek, dikkat edilmesi gereken hususları da ele almaktadır. Cihad kavramını da bu perspektifle ele alan yazar, çokkültürlü toplumlarda İslam’ın ana mesajının yeniden düşünülmesi gerektiğinin de altını çizmektedir. İslam’ın barış anlamına geldiğini hatırlatarak, okuyucuyu din eğitimi yeniden düşünmeye davet eden Selçuk, farklılığı/çoğulculuğu bir zenginlik ve gerçeklik olarak ele almakta ve dinler arası eğitimin doğru uygulandığında, bireyin hem kalbine hem de zihnine dokunabileceğini belirtmektedir (bkz. Preface).

Yazar, kitabında metaforik anlatımdan yararlanmakta ve din eğitiminde bunun nasıl kullanılabileceğine dair ayrı bir bölüme yer vermektedir. Bu sa-yede okuyucuyu metin ile derin bir iletişime geçmeye yönlendirmektedir.

Kitap, içerdiği orijinal fikir ve konularıyla, hem çoğulcu toplumlarda din eğitimi ile ilgilenen akademisyen ve öğrenciler için; hem de İslam’ın, demok-

ratik, modern ve seküler bir toplumda nasıl öğretilbileceğini merak eden tüm düşünür ve eğitimciler için oldukça önemli bir tecrübe birikimi sunmaktadır. Kitabın İslam dininin öğretimini ele alması, Müslüman olmayanlara hitap etmediği anlamına gelmemekte, aksine onları da bu konuda düşünmeye yönlendirmektedir. Yazar bunu şu şekilde ifade etmektedir: “*Kitap, ilk bakışta özellikle Müslüman eğitimcilere yönelik gibi gözükmektedir. Ancak, İslam inancını ele almam, yalnızca Müslümanların bu kitabı kullanacağı anlamına gelmez. Aksine, bu kitaptaki yaklaşımın ve karşılaşmayı ele alma biçiminin İslam ile ilgilenen herkes için bir gerçeklik olduğunu önermek istiyorum.*” (Acknowledgments). Bu noktada kitabın İngilizce olarak kaleme alınmış olması, daha geniş bir okuyucu kitlesine ulaşabilmesi noktasında büyük önem arz etmektedir. Din eğitiminde yaşanan zorluklara ve ötekileşme/ötekileştirme, dışlama, cihad, birlikte yaşama gibi hususlara getirdiği yeni yorumlar ve İslam din eğitiminin Türkiye tecrübesini içermesi, kitabın diğer önemli özellikleri arasındadır. Yazarının, Müslüman bir din eğitimcisi olması, sahip olduğu pedagojik ve teolojik bilgi birikimi ve ulusal/uluslararası arenadaki tecrübesi, kitabın uzman bakış açısıyla ele alındığını göstermektedir. Bölüm sonlarında verilen konu ile ilgili ayetler hakkında düşünme ile ilgili kısım okuyucunun teolojik referansları ile eğitsel bir diyaloga girmesini sağlamak ve bu yönüyle sorumlu bir eğitmen/öğretmen olarak yansıtıcı düşünebilmesini teşvik etmektedir. Bu çerçevede, yansıtıcı düşünmenin önemini vurgulayan yazar, bu düşünme biçimini beş ana öğrenme ilkesi ile özetlemektedir. Bunlar, mevcut durum üzerinde düşünme, metin ve bağlam ilişkisini keşfetme, kişisel gelişim üzerine düşünme, kamu yararı üzerinde düşünme, içeriğin etkili pedagoji ile bütünleştirilmesidir. (bkz. How to use the book with your students and what you will find in it).

Ele aldığı konular ve benimsediği dil ve metodolojisinin yanı sıra, yazarın tecrübe ve birikimi ile yoğrulan bu kitabın, kültürler arası din eğitimi ve çoğulcu toplumlarda din eğitiminin imkan ve sınırlılıkları bağlamında, din eğitimi alan yazınında önemli bir boşluğu dolduracağı muhakkaktır.

